

העולם הזה 76
תאריך: 28.6.1956

לפני 25 שנה

שמואלי ואשר פורת, שנהרגו במסע הרפתקני לפטרה. כתבת צבע דיווחה על משחתות חיל-הים: "יפו ואילת באות לחיפה". במרום, "הסיפור הישראלי הקצרצר" פורסם הסיפור "כמתבין", מאת ראובן קריין. בשער הגיליון: ראשי-הממשלה דויד בן-גוריון.

גיליון "העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, התמקד בחשיפתה של קבוצת הכוח הפוליטית שנקראה באותה עת, "נערי בן-גוריון". על חבריה נימנו אהוד אביראל, טרי קולק, פינחס ספיר, שימעון פרס, יוסף אלמגור ויוגאל ירון, ולהם הוקדש המדור "הנרוץ", מיוחד ומורכב. הליל תותח המשיך בסדרת מאמריו על המתרחש מאחורי מסך החול, ופירסם את הפרק האחרון, "ועקי, פלמטי האהובה" תחת הכותרת "שלושה חברים שלא חזרו" הובא סיפורם של דוד לוי, עירא

האופציות של דויד בן-גוריון * פתיחת הקארטידה של

שימעון פרס * איש ושמו טרייביטש לינקולן

מדיניות

הזכירה כבקשתך

דבר אחד הצליח דויד בן-גוריון להשיג בשעה שסילק את משה שרת: הוא עורר סקרנות עצומה במשרדי-החוץ של כל העולם. כמגידי-עיתודות לפני כדוריה-הכדור לה, ישבו הפקידים הבכירים על דוחים של שירותי המודיעין והביון, וניסו לנחש: מה יעשה בן-גוריון?

שני דברים היו ברורים לכל: ● בן-גוריון, לא ייצא בגלוי למיל-חמה יזומה, אם כי לא היה מצטער, אולי, לו היו צבאות-ערב מתקיפים עתה את ישראל, לפני שישלימו לעכל את נשקם החדש.

● על בן-גוריון לעשות משהו חותך ודראסטי, שייסמל בעיני אזרחי ישראל את השינוי הגדול שחל עם הרחקת משה שרת. **לב המדינה**, הניחושים הרבים ביותר זרמו באפיק הירדן. גם משה שרת לא התנגד לחדש את העבודה בערוץ הירדן בשטח המפורז. אם כי היה זהיר מב-גוריון בקביעת המועד. עתה מתקבל על הדעת כי ישראל תחדש את העבודה, אולי לאחר הגשת אולטימטום שיקבע גבול של זמן למאמצי התייוך. יהיה זה, בלי ספק, תימרון מפוכח. כי כל תגובה ערבית אפסרית תתאים ל"תוכניות קברניטי ישראל:

● אם הערבים לא יגיבו כלל, יהיה זה נצחון של ישראל בעולם ונצחון של בן-גוריון בישראל. ● אם הערבים יגיבו, הרי שהם יהיו בגלוי התוקפנים, ומעצמות המערב לא תצטרכנה לאורך לעזרתם (כדברי דויד בן-גוריון בנאומו בכנסת: "ישראל אינה רוצה לחום בחיילים בריטים, אמריקאים או סובייטים, אך תגן על עצמה, וכו'). האפשרות השלישית, שעבד-אל-נאצר שוב יישלח את הפידאיון לנהל זמן-מה מילחמה זעירה בישראל, היתה פחות ערך לעומת שאיפתם של רוב אזרחי ישראל להפגין את הריבונות הישראלית לגבי מיפעל חיוני, המוקם בלב שטח המדינה.

דיוקן

איש הקשר

פרס (פרסקי) שימעון, (32), נשוי ואב לשני ילדים, המנהל הכללי של משרד-הביטחון. בניגוד לרוב חברי קבוצת המנהלים, אין הוא רודף פירסומת אישית ומעדיף לפעול מאחורי הקלעים. פרס הוא חוליית-הקשר בין האגף האזרחי והלא-אזרחי של הקבוצה (קבוצת נערי בן-גוריון). תווסף על כן עמדת-מפתח במערך הכללי. יליד ווישניבה בפולין, שבא ארצה כי ילד, חניך בית-הספר העממי בלפוד בתל-אביב, גרעית-הספר התיכון למסחר גאולה. חבר וביטחון הנוער בקבוצת אלון מות, שם החל בקאריירה שלו כניוטר הי קיבוץ.

פרס משך תשומת-לב כאשר עמד, כמו כיר כללי של תנועת הנוער העובד, בראש המערכה להשלטת מפא"י בתנועת נוער זו. שהיתה קודם לכן כללית. עבר משם לפעיי לות במנגנון מפא"י, והיה ציר בקונגרס

הרב הצבאי נידחק לפוליטיקה

לצה"ל, אלוף-משנה שלמה גורן, משוחח עם מנהיגי הדתות הדתית-לאומית. הרב מיימון, במהלך ועידת האיחוד של המזרחי והפועל המזרחי. הרב גורן שאף לנאום בוועידה, אך הדבר נבצר ממנו בשל תפקידו הצבאי. דבר שלא מנע בעדו לחלק לעיתונאים תוכן דבריו.

הציוני בבאול ב-1946, עלה לגדולה בר הגנה והיה בימי המלחמה אחד האחי ראים לעסקי הרכש. לאחר קום המדינה התפתחה הקאריירה של פרס במהירות מסחררת, והוא טיפס בהתמדה בסולם משרדי-הביטחון. תחילה כמזכיר, ואחר-כך כראש מישלחת הקניות בארצות-הברית, ומאז 1952 כמנהל כללי של המישרד. פרשת ירקוני ופרשיות אחרות, שהטילו צל על משרד-הביטחון, התי פתחו בתקופת כהונתו שם.

מקור

הגדול במרגלי תבל טרייביטש לינקולן (יוסף נדבה, הור צאת שמואל זימון, 243 עמוד) הוא, לדברי ריי המול, "ביוגרפיה רומאנטית... של נור קנים בכל הדורות — גדול אפילו כקונובה". המקום היה צר ליצחק טרייביטש בעיירה ההונגרית פץ: הוא נועד לגדולות יותר. אפילו כל רזי הקבלה, אותם ידע כבר בגיל עשר, לא עזרו לשלוות נפשו. המת מיד במיטתא ההונגרית התפקד, עבר לבור דאפסט, שינה את שמו לאינגן, ברח משם

הדרד לחהילה בבחירות לכנסת השנייה ניהל אפריים דקל את מסע הבחירות של מפא"י ביפו.

אחרי הרפתקת-אהבים עם שרה ברנארד המקומית, המיר את דתו, היה לכומר פרי-סביטריאני בקנדה בשם איגנציוס תימותי-אוס. ואז הגיע לאנגליה על-מנת לכבשה. האימפריה הבריטית ממש ציפתה לגיי-בור כמוהו. הוא פשט את גלימת הכומר רה, הוסיף לעצמו את השם לינקולן, נרשם לפארלמנט, ניצח באיזור הבחירה שלו ונכנס לבית-הנבחרים כנציג המיפלגה הר ליברלית. ליד גורג' וצ'רצ'יל בכבודם ובעצמם שחו את דבריו בצמא. הקשיבו בהתעניינות לכל מוצא פיו.

אחרי שהשתעמם גם שם, קנה לעצמו כמה בארות נפט בגאליציה, התעשר, הת-רושש, נזכר בסיפור המופלא בתנ"ך על המרגלים — בדיוק מה שהרופא רשם בשבילו. הוא נעשה מרגל לטובת הגרי-מנים, וגם קצת לטובת האנגלים. משך בחוטים, שכר מרגלות בלונדיות, החיש את מילחמת-העולם הראשונה, היה יותר פון פאפן מפראנץ עצמו.

היטלר? לא שמעתי עדיין. אחרי שברה מאנגליה, וגם מאמריקה, חזר לגרי-מניה אחרי מלחמת-העולם וגרם אישית להפלתה של ריפובליקת ואיימר. הגה את רעיון הקמת המיפלגה הנאצית. הסתלק משם, עבר לסין, היה יועצו של גנרל סיני. מרגל יפאני. כהן בודהיסטי. הכל. הקטע מרים הגבות ביותר שבספר, שי-יכול היה להיות עוצר-נשימה אך הוא חסר מתח — הוא כאשר נמצא טריי-ביטש לינקולן במינכן, אותה בחר הוא כשדה-פעולה להפלת ממשלת ואיימר — ובמרתף הבירה המפורסם מוצג בפניו אדם נמוך בעל עיניים מטורפות.

"יש לי את הכבוד", אומר האיש, "שמי שיקלגורובר — היטלר, שיקלגורובר היטלר, לר, חזר טרייביטש לינקולן וקימט את מצחו, כמבקש להיזכר בשם, אך מייד ויתר על המאמץ.

אנשים

● שריהחץ לשעבר משה שרת, בהודיעו במסיבת-פרידה לפקיד משרד החוץ על תוכניתו לעתיד: "אהיה חבר כנסת, אפעל במיפלגה, אעסוק בהכסרה ובכתיבה, ועל הכול — אלמד עברית."

● חברה-כנסת מטעם המיפלגה הפרו-גרטיבית (כיום: ל"ע), גרישום שוקן, במאמר על פיטורי שרת: "האם דווקא בימים אלה יש לסתום את הגולל על האפשרות של בדיקה נוקבת, ובלא מורא או משוא פנים, של דעות ותוכניות בענייני ביטחון?"

● חברה-כנסת מטעם חרות, אריה בן-אליעזר: "תחילה (בימי שדה-בוקר) הוכיח שרת שבן-גוריון מיותר. עכשיו מוכיח כיה בן-גוריון ששרת מיותר. אנו מקווים להוכיח שניהם מיותרים."

● חברה-כנסת מטעם אחדות-העבודה, יגאל אלון, במסורו רשמים מסווד באר-צות-הברית: "אפשר לאסוף מעות מבלי לסחוט דמעות."

● היומון הבריטי החשוב מאנצ'סטר גארדיאן, במאמר על המצב המדיני בישראל: "מפא"י היא מיפלגה מודקנת. קשה אה, אינה נוטה לאנשים חדשים ואינה נוטה לקבל רעיונות חדשים. היא דומה למיפלגה הסוציאלי-דמוקרטית בגרמניה לפני עלות היטלר לשליטון."